

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2008

DUTCH

HIGHER LEVEL

Thursday, 19th June
Morning 9.30 a.m. to 12.30 p.m.

Deel 1

Lees de onderstaande tekst en beantwoord daarna de vragen.

‘Neem een pilletje, of wil je net zo saai zijn als zij?’

5 ‘Als je dit neemt, is de hele wereld lief, je ziet overal vlinders. Toe, neem dan. Of wil je soms net zo saai zijn als zij?’ De stoere Daisy, bijnaam Shotje, probeert Crazy over te halen een xtc-pil te slikken. Diens beste vriendin Sunny doet niet mee. Maar Crazy twijfelt, zal ze toch? Ze geeft toe en slikt het tabletje door. Na het eerste pilletje in de voorstelling gaat het snel. Ongeveer een half uurtje later blijkt er van alles mis in het toneelstuk *Hot Spot*: Crazy is kwijt, Daisy verslaafd en Sunny een sufferd die niet meedoet en dus buiten de groep valt.

10 Na enkele try-outs in gewone theaters speelt Theatergroep *PlayBack* deze voorstelling op het Assink Lyceum in Haaksbergen. De acteurs staan voor het eerst voor de groep waarvoor *Hot Spot* bedoeld is: middelbare scholieren. Het is het derde interactieve stuk voor tieners van de Bredase theatergroep en het gaat dit keer over drank en drugs.

15 ‘In een vorige voorstelling zat een scène over alcohol en drugs. We merkten dat jongeren daar heftig op reageerden. Dat was een reden om nu een apart toneelstuk te maken over drankmisbruik en xtc’, vertelt artistiek leider en actrice Merel van Nes. 20 ‘En we kiezen bewust voor onderwerpen uit de actualiteit.’

In dit geval dus de actualiteit van het comazuipen, waarbij jongeren in groepen zo veel drinken dat ze stomdronken worden. Meestal gaat het om sterke drank als wodka of tequila. De leerlingen van 4 havo op het Assink Lyceum voelen zich wel aangesproken door het onderwerp. ‘Wauw lekker’, fluistert iemand, als een van de 25 spelers op het podium een fles alcohol achterover klokt. ‘Ik zou dat blauwe spul wel willen proeven’, antwoordt het meisje ernaast.

De eerste drie kwartier spelen de vier acteurs de voorstelling. Maar *Hot spot* is niet alleen een toneelvoorstelling; de aanwezigen in de zaal krijgen lastige vragen voorgelegd: ‘hoeveel drink jij op een feestje?’, ‘zou jij een pilletje proberen?’, ‘hoe zou jij reageren in deze situatie en waarom?’. De leerlingen blijken moeite genoeg te hebben bij het beantwoorden van de vragen en worden behoorlijk met zichzelf geconfronteerd door de gespreksleider en spelers.

De theatermakers creëren een veilige sfeer, waardoor er een gesprek ontstaat en 35 waardoor zelfs sommige mensen uit het publiek het aandurven hun oplossing op het toneel te brengen. Wat had Sunny kunnen doen om Crazy ervan te weerhouden op het feest het xtc-pilletje te nemen? Loes (15) weet het wel: ‘Als het mijn vriendin was, zou ik haar daar gewoon wegsleuren.’ De scène wordt opnieuw gespeeld, met Loes in de rol van Sunny. Terwijl zij aan de ene mouw van Crazy trekt, doen de vrienden met het xtc-pilletje hetzelfde aan de andere kant. Resultaat: Crazy 40 loopt geïrriteerd weg. Misschien niet helemaal de gewenste uitkomst, maar ze heeft de pil niet genomen.

In dit interactieve gedeelte discussiëren de scholieren over de dilemma’s uit het stuk en mogen zij dus andere oplossingen aandragen voor beslissende scènes. In de discussie gaat het ook over het eigen gedrag van de leerlingen. Maar het is niet

45 gemakkelijk ze aan de praat te krijgen. 'Wie is er dit weekend op stap geweest?' Een paar voorzichtige vingers gaan de lucht in. 'En wat drink je dan?' Pure wodka, Jägermeister en twintig bier zijn de antwoorden. Maar geen van de leerlingen heeft ooit meegemaakt dat er problemen ontstonden door alcoholmisbruik. Of durft daar althans over te vertellen.

50 'Dat is het lastige van het werken met tieners', zegt Merel. 'Ze vinden dat ze met alles voor schut staan. Maar deze klas was wel heel braaf. Er heerste groepsdruk. Een paar sterke leerlingen gaven vrij correcte antwoorden. Dan wordt het voor de rest moeilijk om te zeggen wat ze écht denkt.'

55 Hoewel *Hot Spot* een vrij moralistisch stuk is, willen de acteurs van *PlayBack* niet hun mening opleggen aan de scholieren. Merel: 'We hebben niet de illusie dat ze nu nooit meer zullen drinken. Maar ik hoop dat ze door dit stuk wel beseffen dat er in elk geval een keuze is. Je hoeft het niet te doen. En door de jongeren mee te laten spelen, zien ze hoe ze met hun reacties de loop van de gebeurtenissen kunnen beïnvloeden.'

60 Een leerling (16), die tijdens de voorstelling een paar keer opstandig zuchtte, vond het achteraf gezien toch 'best leerzaam'. 'Het was wel een beetje overdreven hoe ze het uitbeeldden. Maar je ziet wel dat het gevaarlijk is.'

Naar: Anneke Stoffelen, *de Volkskrant*, 18 februari 2008

Vragen en opdrachten

Alle antwoorden moeten in het Nederlands gegeven worden.

Deel 1: tekstbegrip (30 punten; elke vraag 5 punten)

Beantwoord de volgende vragen in correcte en volledige zinnen. Je mag alleen citeren als het niet anders kan.

- Waarnaar verwijst 'dit' (regel 1: Als je *dit* neemt)?
 - Waarnaar verwijst 'daar' (regel 14: jongeren *daar* heftig op reageerden)?
 - Wat is 'comazuipen' (regel 17)?
 - Wat wordt bedoeld met 'op stap geweest' (regel 41)?
 - Wat betekent de uitdrukking 'voor schut staan' (regel 47)?
- Hot Spot* gaat over alcohol en drugs. Geef twee redenen waarom de groep *PlayBack* voor deze onderwerpen gekozen heeft.
- Waarom is *Hot Spot* een interactief toneelstuk? Geef een voorbeeld.
- Wat is het doel van *Hot Spot*? Wat willen de auteurs met dit toneelstuk bereiken?
- De schrijfster noemt de klas 'wel heel braaf' (regel 47). Wat bedoelt zij met deze opmerking?
- Wat voor gesprek kan ontstaan dankzij een veilige sfeer (regel 29)?

Deel 2: commentaar (30 punten)

Hot Spot is een interactief toneelstuk. Geef in ongeveer 100 woorden jouw mening over de manier waarop de alcoholvoorlichting plaatsvindt. Denk jij dat dit het gewenste effect sorteert?

Deel 3: opstel (40 punten)

Schrijf een opstel van minimaal 300 woorden. Kies één van de volgende opgaven.

A) Keuzes en gevolgen

of

B) Helpt de wereld van hypercommunicatie, e-mail, chatrooms en mobiele telefoons ons beter communiceren?

EINDE